

Η ευνοϊκή συγκυρία

- Στον νότιο ελλαδικό χώρο οι προϋποθέσεις για την επιτυχία της ελληνικής επανάστασης ήταν καλύτερες, αφού:
  - Οι ελληνικοί πληθυσμοί ήταν πυκνότεροι.
  - Ο οθωμανικός στρατός δεν ήταν ιδιαίτερα ισχυρός.
  - Μεγάλο μέρος των οθωμανικών δυνάμεων, στο διάστημα 1820-1822, πολεμούσε εναντίον του Αλή πασά της Ηπείρου.
  - Υπήρχαν πολλοί Φίλικοι που προετοίμαζαν κι ανέμεναν τον ξεσηκωμό.
  - Υπήρχαν ένοπλα σώματα Ελλήνων (**κλέφτες** κι **αρματολοί**).
  - Υπήρχαν **ελληνικά εμπορικά σκάφη** εφοδιασμένα με κανόνια.
  - Υπήρχαν πολλοί Έλληνες που διέθεταν σημαντική **πολεμική εμπειρία**, σε ξηρά και θάλασσα.
  - Το **ορεινό έδαφος** διευκόλυνε τον κλεφτοπόλεμο, σε Πελοπόννησο και Στερεά.

Επαναστατικές εστίες

- Η επανάσταση ξέσπασε σε διάφορα σημεία της **Πελοποννήσου** τον **Μάρτιο του 1821**.

Έπειτα, επεκτάθηκε:

- στη **Στερεά Ελλάδα**
- την **Κρήτη**
- το **Αιγαίο**
- την **Ηπειρο**
- τη **Μακεδονία**
- και τη **Θράκη**.

- Επεκτάθηκε ακόμη και

- στην **Κύπρο** και τη **Μικρά Ασία**.

Η απελευθέρωση μιας τόσο μεγάλης περιοχής, όμως, ξεπερνούσε τις δυνατότητες του ελληνισμού. **Η καταστολή της επανάστασης ήταν άμεση, όπου:**

Οι δυνάμεις των επαναστατών ακολουθούσαν κάποιον οπληρχηγό δίχως να υπάρχει κάποια **κεντρική εξουσία**

- Οι περιοχές ήταν πεδινές (π.χ. στη Μακεδονία και στη Θεσσαλία).
- Οι περιοχές ήταν κοντά στο οθωμανικό κέντρο και η κινητοποίηση του οθωμανικού στρατού ήταν εύκολη και γρήγορη (π.χ. στη Θράκη, στη Μικρά Ασία, στην Κύπρο). **Έτσι, η επανάσταση εδραιώθηκε στην Πελοπόννησο, στη Στερεά Ελλάδα και σε ορισμένα νησιά του Αιγαίου.**

- Οι πρωταγωνιστές της επανάστασης:

- ΣΤΕΡΙΑ: Θ. Κολοκοτρώνης, Γ. Καραϊσκάκης, Οδ. Ανδρούτσος, Μάρκος Μπόταρης
- ΘΑΛΑΣΣΑ: Κ. Κανάρης, Α. Μιαούλης
- ΓΥΝΑΙΚΕΣ: Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, Μαντώ Μαυρογένους

Τα σημαντικότερα γεγονότα της Ελληνικής επανάστασης (1821-1827)

1821-1822Η φάση των επιτυχιών

- Μάχη στην Αλαμάνα (Αθανάσιος Διάκος)
- Μάχη στο χάνι της Γραβιάς (Ο. Ανδρούτσος)

Η σθεναρή αντίσταση των οπληρχηγών της Στερεάς Ελλάδας απέναντι στα τουρκικά στρατεύματα που κατέβαιναν για να πνίξουν την επανάσταση στην Πελοπόννησο, ανακόπτει την πορεία τους.

23 Σεπτεμβρίου 1821

- Η Άλωση της Τριπολιτσάς διοικητικού κέντρου της Πελοποννήσου και σημαντικότερου στρατιωτικού κέντρου της νότιας Ελλάδας, υπήρξε καθοριστική. Πραγματοποιήθηκε από δυνάμεις με επικεφαλής το **Θεόδωρο Κολοκοτρώνη**

Αντίποινα των Τούρκων

- Οι Τούρκοι αρχικά απάντησαν με αντίποινα εις βάρος του άμαχου πληθυσμού στην Κωνσταντινούπολη, στη Σμύρνη, στη Θράκη, στην Κύπρο και αλλού.
- Στη διάρκεια τους απαγχονίστηκε ο πατριάρχης Γρηγόριος Ε' (10 Απριλίου 1821)
- Κατέλαβαν τη Χίο (Πάσχα του 1822) και κατέσφαξαν τον ελληνικό πληθυσμό της (23.000 νεκροί και 47.000 αιχμάλωτοι), γεγονός που προκάλεσε μεγάλη συγκίνηση στην Ευρώπη.

Η απάντηση των Ελλήνων

- Σε απάντηση για τη σφαγή της Χίου ο Κ. Κανάρης και οι άνδρες του ανατίναξαν, την τουρκική ναυαρχίδα στο λιμάνι της Χίου.
- Ο Θ. Κολοκοτρώνης διέλυσε στα Δερβενάκια της Αργολίδας (26 Ιουλίου 1822) τη στρατιά του Δράμαλη (25.000 στρατιώτες) που είχε φτάσει στην Πελοπόννησο με σκοπό την ανακατάληψη της Τριπολιτσάς.

1824

- Ο σουλτάνος έρχεται σε συμφωνία με το Μοχάμετ Άλι της Αιγύπτου, προσφέροντας αντάλλαγμα για τη βοήθειά του, την Κρήτη και την Πελοπόννησο.
- Ο αιγυπτιακός στρατός καταπνίγει την επανάσταση στην Κρήτη και καταστρέφει τη Κάσο
- Ο τουρκικός στρατός καταστρέφει τα Ψαρά
- **Αύγουστος 1824:** Ναυμαχία του Γέροντα: ο ελληνικός στόλος με αρχηγό τον **Ανδρέα Μιαούλη** νικάει τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο

1825-1827

Η φάση της κάμψης

➤ 1825

- Στις αρχές του έτους ο **Ιμπραήμ** (θετός γιος του Μοχάμετ Άλι της Αιγύπτου) αποβιβάζεται στην Πελοπόννησο με καλά οργανωμένο στρατό και χωρίς αντίσταση ανακαταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της
- **20 Μαΐου 1825:** Μάχη στο Μανιάκι, όπου ο Παπαφλέσσας πέφτει μαχόμενος ηρωικά, προσπαθώντας να σταματήσει τον Ιμπραήμ
- **13 Ιουνίου 1825:** Μάχη στους Μύλους/Δημήτριος Υψηλάντης, Μαυρομιχάλης και Μακρυγιάννης καταφέρνουν να πλήξουν τις δυνάμεις του Ιμπραήμ
- **Τον Απρίλιο** του ίδιου έτους αρχίζει η πολιορκία του Μεσολογγίου από στεριά και θάλασσα ταυτόχρονα από Τούρκους και Αιγύπτιους

➤ 1826

- **Απρίλιος** (ξημερώνοντας η 11^η του μηνός) λήγει η πολιορκία του Μεσολογγίου με την ηρωική έξοδο των πολιορκημένων κατοίκων
- Η επανάσταση κινδυνεύει να σβήσει. Μόνο στην Στερεά Ελλάδα πραγματοποιούνται ακόμα επιχειρήσεις με επικεφαλής το Γεώργιο Καραϊσκάκη

➤ 1827

- Ο Καραϊσκάκης σκοτώνεται στο Φάληρο τον **Απρίλιο του 1827**
- Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν την Ακρόπολη της Αθήνας

- **Η ναυμαχία του Ναυαρίνου** (8 Οκτωβρίου 1827)

Κι ενώ ενισχύεται η αίσθηση ότι η επανάσταση σβήνει, **οι Μεγάλες Δυνάμεις** (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) η κάθε μια για δικούς της λόγους αποφασίζουν την **ειρήνευση** και τη **δημιουργία αυτόνομου ελληνικού κράτους**. Υπογράφουν έτσι τη συνθήκη του Λονδίνου ή Ιουλιανή συνθήκη (**6 Ιουλίου 1827**). Η άρνηση του σουλτάνου να αποδεχθεί τη ρύθμιση προκαλεί την ένοπλη παρέμβαση των Δυνάμεων: **στη Ναυμαχία του Ναυαρίνου** οι στόλοι των τριών δυνάμεων συνέτριψαν τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο.